

Leidžia Spaudos b-vė
„Sviesa“
Redakcijos ir Administracijos
adresas:
„LIETUVIS BRAZIL.“
Rua Bandeirantes, 92
(Bom Retiro)
Caixa postal, 1764.
S. Paulo.

LIETUVIS BRAZILIJOS

JORNAL LITHUANO

Atsk. numeris 300 reis
Prenumeratos kainas:
Brazilijoje metams — 10\$000
pusei — 6\$000 atskiriems
mėnesiams po 1\$000
Užsienin: metams — 20\$000
pusei metų 12\$000.
—
Redaguoja
L. Gaigalas.

4-Ų METAI.

SÃO PAULO, 1932 m. Spalių - Outubro mėn. 22 d.

NR. 42 (198)

LIETUVOJE PASAULYJ

Kinematografuose tik lietuviški parašai. Pagal naująjį kino teatrų įstatymą, visuose ekranuose nuo spalio 1 d. visi užrašai turi būti vien lietuvių kalba. Tik neišvengiamais atsitikimais vidaus reikalų ministeris galės leisti demonstruoti filmus ir su kitų kalbų užrašais.

Vandens Kaune suvartojama kasdieną apie 3,5 tūkst. kub. metr. Vandentiekio vamzdžių Kaune jau išklota 46 kilometrai. Kanalizacijos vamzdžių išklota apie 37 kilometrai. Vandentiekis jau kaštavo apie 3.500.000 lt. o kanalizacija apie 4.500.000 lt.

Tarptautinė geležinkelių konferencija bus Kaune gruodžio 1 d. Dalyvaus Vokietija, Lietuva, Latvija, Estija, Šov. Rusija, Kinija ir Japonija.

Ir Lietuvoje gamins cementą. Paskutiniu metu Žemaičiuose rastos medžiagos, iš kurių gaminamas cementas. Dabar norima įsteigti Žemaičiuose cemento fabriką.

Iki šiol cementas buvo įvežamas iš užsienio.

Naujos įmonės. Nežiūrint, kad dabar visiems, ir žemės ūkiui, šir pramonei, sunkūs laikai, vis dar steigiasi naujų įmonių. Per šiuo metų pirmąjį mėnesį Lietuvoje net 74 naujos įmonės. Tai daug, palyginant su pereinamais metais, kada per tą patį laiką įsisteigė tik 47 įmonės. Tik žinoma, tenka pastebėti, kad šiais metais nors ir daugiau naujų įmonių įsteigta, bet į jas investuoti kapitalai daug mažesni, nes vos apie pusantro milijono litų, o pereinamais metais į šitas 47 įmones buvo investuota daugiau kaip trys milijonai litų. Vadinasi, šiemet steigiasi daugiausia smulkios įmonės, kaip malūnai, lempčiūvės, plytinės, vilnų karvyklos ir t. t. Iš stambesnių galima paminėti kojinių dirbtuvę, tekstilės fabrikas.

Apvogė bažnyčioj. Salakas. Rugsėjo mėn. 18 d. Salako m. gyven. tojai Deveikytei Onai būnant Salako bažnyčioje, iš apatinio sijono kišenės, nežinomas vagis išvogė pinigų: 12 monetų po 5 ir 1 mon. 10 rusų aukso rublių. Viso 70 rb. Pinigai buvę užsiūti.

Vytautas Petrulis 20.000 lt. jau įmokėjo. Kaip žinoma, Vytautui Petruliui civilinis ieškinys yra išdėstytas trejetai metų 6 ratais po 20.000 lt. Pirmąjį ratą — 20.000 lt. Petrulis jau įmokėjo.

Petrulio malonės prašymas vis dar tebėra neišspręstas.

Gaisrai Kaune Liepos mėnesį. Per liepos mėnesį Kaune ir priemiesčiuose kilo 16 gaisrų. Daugiausia gaisrų kilo dėl neatsargumo ir nešvarių dėmtraukių. Gaisrai kilo 5 mūriniuose namuose, 2 mediniuose, 4 fabrikuose bei įmonėse, 5 kituose trobesiuose. Per visus gaisrus padaryta 154.600 litų nuostolių. Dalis degusio turto buvo apdrausta 269.000 lt.

Svarbus Sovietų Kanados prekybinis sandėris. Maskva. Iš čia pranešama, kad tarp Sovietų valdžios ir Kanados aliuminijaus bendrovės (Meloniui priklausančios Amer. aliuminijaus bendrovės skyriaus) pasiektas susitarimas dėl naftos sukeitimo į aliuminijų už keletą milijonų dolerių.

Lenkai ir sovietai pasikeitė kaliniiais. Varšuva. Kolesove, lenkų rusų pasieny, rugsėjo 15 d. tarp Lenkijos ir Sovietų Rusijos buvo pasikeista politiniai kaliniai. Iš abiejų pusių buvo pakeista po 40 kalinių. Tarp iš Lenkijos išsiųstų komunistų buvo ir keli buvę lenkų seimo komunistų atstovai. Tarp iš Sovietų Rusijos išduotų kalinių yra keliolika katalikų kunigų.

Mirė garsus maliarijos tyrinėtojas. Londone mirė garsus anglų mokslininkas, Sir Ronald Ross, kuris išgelbėjo milijonus žmonių savo maliarijos tyrinėjimais. Ross mirė labai neturtingas. Kad jis turėtų iš ko gyventi senatvėj, prireikė rinkti aukas. Paskutinius penkerius metus jis buvo paraližuotas, bet kasdien vykdavo į Ruso institutą, kurio jis buvo direktorius, ir kontroliuodavo darbą laboratorijoj. Ross buvo įvairiausių pasaulio kraštų mokslininkų draugijų garbės narys.

Albanijoj 7 kaltinami valstybės išdavimu inteligentai nuteisti mirti, 14 nuteista kalėti iki gyvos galvos, 13-iki 15 metų ir 14 išteisinta.

Kaip lenkų melas aplėkė pasaulį. Lietuvoje yra žmogus, kuris įsigėdė įkurti naują tikėjimą, pavadinęs jį „visuomybe“. Apie tai buvo trumpai rašoma mūsų spaudoje. Lenkų laikraščiai, pagavę tas žinias, paskleidė melą, esą jau 5000 lietuvių Kauno apskrity grįžo į pagonybę ir pradėjo gar-

Motorinis vagonas į Biržus. Siaurųjų Geležinkelių Direkcija praneša, kad Šiaulių — Biržų ruože nuo š. m. rugsėjo mėn. 8 d. pradėjo vėl kursuoti motorinis vagonas.

Laimingai nusileido lėktuvas. Rugsėjo 10 d. virš Viliampolės du mūsų armijos lakūnai, leit. Čemarka ir mokinys Osvaldas laimingai išvengė katastrofos, tik ačiū šaltam protui ir sumanumui.

Pakilę į aukštį jie pajuto, kad motoras sugedo ir orlaivis pradėjo leistis žemyn. Gabiai planiruodami jie išvengė, kad orlaivis nusileido ant stogo ir pasuko pievos link, kur laimingai nusileido.

Propeleris įsmigo į žemę ir vienas sparnas sudužo, bet lakūnai abudu išliko sveiki ir gyvi. Jie, pareiškė jau buvę pasiruošę mirti, bet dėl visa ko išjungė motorą, kad nukritęs nesprogtų, ir, pasiėmę šaltų nervų, pradėję orlaivį prilaikydami žemyn leisti.

Lakūnai buvo paimti atskubėjusio ir erodromo automobilio. Į įvykio vietą susirinko didelė minia žmonių.

Jaunime!

Jeigu nori linksmai praleisti laiką, būtinai atsilankyk į D. M. dr-jos „Viltis“ rengiamą linksmą šokių

VAKARA

kuris įvyks šeštadienį spalio mėn. 22 d. Lietuvių name, rua. Bandeirantes, 92.

Griez dudu orkestras.

Pradžią — 8 v. vakaro, pabaigą 1 v. ryto.

L. D. M. dr-jos „Viltis“
Valdyba.

binti Perkūną. Lenkų melus pakartojo kita Europos ir Amerikos spauda ir lenkų biurus prasimanymas aplėkė visą pasaulį.

Bijo ukrainiečių. Lenkų seimo atstovas Kornecki, aprašydamas okupuotos Ukrainos būtį, konstatuoja faktą, kad ukrainiečiai smarkiai veikia. Tai esą jų inteligencijos nuopelnas. Kooperatyvai, bankeliai sudaro ekonominį tos veiklos pamatą. Dideliu atsidėjimu varomas kaimo kultūrinimas — tai sienos ir visos „Rytų Galicijos“ — Vakarų Ukrainos atskilimas nuo Lenkijos bus to judėjimo stogas.

Katrie nuo katrų bėga? Rašydamos apie Sovietų baisenybes, lenkų spauda nekartą skelbė minias dėl jų išten į Lenkiją bėgant «Ilustrowany Kuryer Codzienny» dabar giriasi Lenkiją savo sieną nuo Drisos ligi Radoškovičių, vadinasi Vilniaus krašte, aptvėrus spjgliuotom vielom, «taip jog bėgti į Sovietų kraštą bus dabar labai sunku ir rizikinga (pavojinga)». Vis dėlto, matyti, iš «lenkų rojaus» į «sovietų pragarą» bėgti norinčių netrūksta.

Lenkai persekioja ukrainiečius ir Brazilijoje. Ukrainiečiai emigrantai leido Brazilijoje portugalų kalba informacinį laikraštį «Vida Ukraina», kuriame skelbdavo visas lenkų šunybes, daromas jų pagrobtoje vakarų Ukrainoje. Iš šio laikraščio daug persispausdindavo kiti Brazilijos laikraščiai (gana populiarius Brazilijoje «Imparcial» ir d.) ir žinios apie lenkų «žygius» pavergtoje Galicijoje pasklisdavo ne tikai po Braziliją, bet pasiekdavo ir Portugaliją. Tas, žinoma, lenkams nepatiko ir jų ambasados Brazilijoje pastangomis «Vida Ukraina» buvo uždaryta. Laikraštį uždarius, buvusiems jo leidėjams dar pavyko išleisti viena brošiūra, pavadin-ta «A nergontia da civilisação», kuri šalia publicistinių ir informacinių straipsnių davė daug retų nuotraukų, vaizduojančių ukrainiečių gyvenimą ir lenkų elgesį su persekiojamaisiais ukrainiečiais vakarų Ukrainoje.

Arne lietuvis? Perėitą mėnesį

Pranešimas

Lietuvos Respublikos Konsulatas São Paulo, rua Aureliano Cantinho, 10 kviečia:

- 1) Juozą ir Vincą Sabučius ir Elena Sabutyte iš Biruliškių k. Pažaislie val.
- 2) Petrą Mackevičių, iš Kauno.
- 3) Bormann iš Jurbarko vals.
- 4) Valeriją Baltokienę iš Krikštaičių k. skaitstgirio v.
- 5) Aleksandrą Šarą, Rīdzikų k. Josvainių v.
- 6) Marę Juškevičiūtę - Virbickienę, Antakalnių k. Pakuonių val.
- 7) Šapiro Geršena gimusį Marianau-polėj.

8) Vladimiras Jegorovas, r. Sadre, 11. tuojaus užėiti Konsulatan arba nurodyti savo tikrus adresus.

Prie to praneš. liet. Jonul Štauceliui iš Dubariškių k. Žilvos v. kad yra gauti jo vardu iš Lietuvos pinigai, kuriuos prašo atsiimti.

LIETUVOS KONSULATAS.

SPORTININKU ŽINIAI

Sekmadienį, Spalių m. 23 dieną 3 val. p. p., Rua Bandeirantes, 92, šaukiamas L. S. S-gos „Lithuania“ visu-nas ngrių susirinkimas.

Dienotvarkėn įeina svarbus visiemis nariams klausimai; liečiantis Valdybą, futbolą ir k.

Susirinkimas šaukiamas iš eišs antru kart, vieton neįvykusio spalio 16 d.

Berlyne buvo tarptautinės orlaivių rungtynės, per kurias pirmą vietą laimėjo ir gavo dovanų iš Vilniaus kilęs lenkų lakūnas leitinantas Žvirka. Vilniaus lenkai dabar nebežino kaip ir džiaugtis

Bet dabar mieste plačiai kalbama, kad leitenantas Žvirka nesąs lenkas, bet lietuvis; kiti vėl tvirtina, kad ne lietuvis, bet gudas.

Iš tikrųjų, pavardė — Žvirka — ne lenkiška.

Patikimiausias patarėjas yra
mūsų

Bankas

Lietuvių skyrius

visad pasiruošęs jums padėti žodžiu ir darbu
APLANKYK SAVO TAUTIETI

ŠIAME BANKE

BANCO GERMANICO

Rua Alvares Penteado 17, kertė Rua Quitanda.

Krizės persilaužimas.

Maždaug nuo to laiko, kai buvo susitarta Lozanoj, pradėjo rodytis pasaulinio ūkie atmosferos prablaivėjimas. Nuo to laiko kažkaip pradėta tikėti į ekonomišką gyvenimo pasitaisymą. Konjunktūrų tyrimo institutai pradėjo atrasti konjunktūros pagerėjimo žymių, pradėjo nustatinėti daugiau optimistišką diagnozę. Pasaulinėse pinigų rinkose atsirado daugiau pinigų, pradėjo kilti pramonės žaliavos kainos, tolimesnio kainų kritimo pavojus atrodo praėjo, biržų gyvenimas atgijo, vėl pradėta pirkti ir spekuliuoti akcijomis. Ekonomišką gyvenimą, tartum išjudino iš sutingimo ir nevilties taško. Taigi dabar kyla klausimas: ar tie visi pagerėjimo ženklai yra tikri, ar nėra čia koki pavojinga iliuzija, koks nors be realaus pagrindo išpustas spekuliacijos manevras? Ar visi tie pagerėjimo ženklai remiasi objektingom ekonomišką gyvenimo pagerėjimo sąlygom? Ar jau galima tam pagerėjimui pasitikėti, ar negrėsia vėl pavojus, kad vėl užeis koki nauja nelemata banga ir vėl pastums pasaulį į skurdą ir nevilį?

Kiekviena krizė yra iširimas ekonomiškų jėgų pusiausvyros. Vadinasi, kas nors nereikalingai ir neracionaliai išaugo, nutraukė iš kitų sričių jėgas ir kapitalą, susidarė tam tikra atskirų sričių disproporcija, vadinasi kur nors kas nors netikrai buvo numatyta, netikrai investuotas kapitalas, netikrai apskaičiuota ateities šansai. Aišku, kad šitų netik-

rumų ir neracionalumų taigi ir ekonominių krizių sunku išvengti, kol yra gyvenime pažanga, kol yra nauji išradimai, kurie vieni kitus naikina ir kol iš viso negalima numatyt ateities gyvenimo, ateities besikeičiančių reikalavimų. Taigi visados galima laukti netikrų disproporcijų, netikrų investicijų, ekonomiškų jėgų pusiausvyros iširimo — krizės.

Todėl savaime aišku, kad išėjimas iš krizės galimas tik tada, kada ta ekonomiškų jėgų pusiausvyra yra vėl atstatoma. Ir šita pusiausvyra kapitalistinio ūkie sistemoj atsistato savaime, kapitalistinio ūkie konjunktūrų automatiška savaime išlygina visus neigumus, apvalo ūkišką gyvenimą nuo nebereikalingų ir pasenusių ūkininkavimo metodų, likviduoja atgyvenusias egzistencijas ir sudaro sąlygas naujiems patobulinimams — pažangai.

Jeigu dabartinė krizė yra didžiausia iš iki šiol buvusių, tai čia daugiau sia kaltos įvairios politiškos sukrėtos, pirmoj eilėj — pasaulinis karas. Karo ir pokario laikais politika visą laiką paraližavo ekonominį gyvenimą, trukdė racionalę laisvą mainų slopino racionalę tarptautinę prekybą, dirbtinomis priemonėmis kūrė dirbtinius ekonomiškų faktorius, kurie dirbtines ekonomiškų sąlygas. Tokios politikos rezultatai pasaulis nustojo ekonominės, socialinės, finansinės ir galima sakyti kultūrinės pusiausvyros. Iš «L. A.»

(b. d.)

Ekspedicija i Amazonos kraštą.

A. M.

Nuotykių romanas.

(tąsa XIV.)

Su atida bedirbdamas jis ne nepastebėjo, kad jo užpakaly stovi miss Astoraitė ir gerėjas jo darbu.

„Kame tamsta išmokai tokias valtis dirbti?“ paklausė ji.

„Mes kanadiečiai taip pat dirbam, o ne kitioniškai“, atsakė jis angliškai, prancuziškai akcentuodamas.

„Ar tamsta iš Prancūzijos esi kilęs?“ paklausė miss Astoraitė.

„Taip“, atsakė Meškutis, „mano prosenelis buvo Lafayettės kamerdinierius“.

„Mille tonnerre!“ susidomėjus su šuku miss Astoraitė, „ir dabar tamsta čia patekai. Tamsta visą laikąėjai su ekspedicija gyvūnius vadydamas!“

„Kodel nei?“ atsakė Meškutis, „vis tik pažengiau pirmyn; aš manau, kad mulo nagų valymas yra ne blogesnis amatas, kaip batų valymas“.

„Ar tamsta senai esi šiame krašte?“

„Jau penkeri metai.“

„Kuriems galams turi tą baltą raikštą ant galvos?“

„Mundurukai mėgino man gyvam galvą išmėsinėti.“

„Ar mundurukai. Ką tamsta prie jų dirbai?“

„Aš patekau į jų rankas kaučuką berinkdamas.“

„Labai smalsul“ pasakė miss Astoraitė. „Paklausk tamsta, don Estebanai“, nusikreipė ji į d'Andradą, kuris pamatęs juodų šnekan, tuoj prie jųdviejų priejo „šis žmogus yra Lafayettės kamerdinieriaus ainis ir mundurukai jį gyvą nuskalpavo ir, gal, dar daugiau. Kodel man ankščiau apie jį nieko nesakėi? Štai...“ pasakė ji duodama Meškutiui 100 dolerių banknotą. „Gal, už tuos pinigus specialistas užsius kitą odą ant veido.“

„Grand merci“ atsakė Meškutis įsikišdamas banknotą už aučio. „Čia girių graumenyse už vieną centą aptrauktų mane visą naują odą, bet trūksta specialisto, o Naujorke, tur būt nosės galo užlopymas kainuoja daugiau negu 100 dolerių.“

Toks atsakymas į miss Astoraitės malonę, gal, būtų įžeidęs, bet tuo mo-

MUZIKOS RATELIO „GABIJA“ NARIU IR KURSANTU ŽINIAI.

Del kilusios šalyje revoliucijos muzikos pamokos neribotam laikui yra pertrauktos, todėl administracija randa reikalingu pranešti „Gabijos“ kursantams ir kitiems muzika mylėtojams sekanti:

Kadangi, muzikos kursų lankytoju nebuvo prisirinkę, tiek kiek buvo tikėtasi ir dar iš tų pačių tarpo dauguma negalėjo sumokėti ne tų 4\$000 milr kurie buvo skiriami kursų išlaikymo paprastoms išlaidoms padengti tai „Gabijos“ balanse pasireiškė deficitas, kuris yra padengtas skolytais nuo p. Čemarkės pinigais. Tokiu būdu administracija nutarė atnaujinti kursus tik tuomet, komet pagerės materialė žmonių buklė, arba susirinks pakankamas skaičius kursantų.

Deliai aiškumo, kad blogos valios žmonėms nebūtų progos skleisti kokius nors įtarimus „Gabijos“ administracijos savanaudiškumą, patiekiame sekančią apyskaitą:

Pajamos:

1) Menesinio kursantų mokesnio iš p. p. J. Kamarausko, St. Korsakaitės A. Bolio, Otto Kremer, M. Vainer, Kost. Vačio, Ben. Šukevičienės, A. Janavičiaus, A. Serbentas, J. Vengraičio Oskar Tolman, Vikt. Riaubos, ir Dem. Valentas po 4\$000 milr.; iš viso — 52\$000 milr.

Išlaidos:

1) „Lietuvių Sąjungai Brazilijoj“ nuoma už salę nuo 1 d. Kovo iki 1 d. balandž. 1932 m. 24\$000
2) Nuoma už pianiną „ 20\$000
3) C. Utskus & Cia spaustuvei kvietų Nr. 103 ir 525 „ 35\$000
4) „Liet. Aidas Brazilijoj“ redakcija Nr. 748 „ 10\$000
5) Lietuvis Brazilijoj“ redakcijai Nr. 219 „ 20\$000

Iš viso: 109\$000

„Gauta 52\$000

Tokiu būdu defecito yra 57\$000

„Gabijos“ Administracija.

AR JAU ATNAUJINAI PRENUMERATA?.. SKUBINK, KITU BUDU NUSTOSI DAUG NAUJIE-NU IR ĮVAIRENYBIU!

Atviras laiškas A. Peruičiui.

Gerbiamas «Lietuvis Brazil.» Redaktoriau, būkite malonus patalpinti šį mano laišką kaip atsakyma p. Ant. Petruičiui.

Šio laikraščio 40 Nr. tilpo suvejo Antano Petruičio atviras laiškas į visuomenę kuriame tarp kit ko Antanas Petruičis mane išvadino vagiu. Kaip jis rašo kad mane pavaręs nuo darbo būk už vagystes. Aš pats savęs teisinti nemanau, tik primasiu p. Petruičiui lietuvišką patarlę — «Kas kuo kvepia tuo ir kita tepa». Kaip pas Petruičį išdirbau kelis mėnesius už dyką tai nebuvau vagis, bet kaip iš jo išėjęs pa-reikalavau per «palocio de industrija» savo uždirbtų pinigų su Petruičiu išduotu man kardonu, tai jis mane apvagi-no: Kas Ant. Petruičij pažįsta, ir žino, kas tik su juo turėjo reikalą, tas žino koks Ant. Petruičis nesąžiningas. Petruičis prieš mane daugiausia siuvo kareiviškų rūbus, kuriems retai kuriam pasiuvo iš duetos kareivio medžiagos del ko labai dažnai atsitikdavo ginčų ir beveik muštynių. Reikalui esant galiu ir tuos kareivius pristatyti liūdininkais. Patiems civiliams lietuviams, taip pat mainimu medžiagą Ant. Petruičis labai pasižymėjo. Kas tik pas Ant. Petruičį siuvasi cilutes tas pasakys, kad Petruičis nesąžiningas. Prieš progos čia kairkuriuos paminėsiu. Lietuvis šatas atvažiavęs iš Cubatone pirkto medžiagą po 30 milijų metra, Petruičis jam pasiuvo savos medžiagos po 12 milijų. Lietuvis iš vila Marijanos siuvasi kosciama, medžiaga ir jam apmainė po 7 milius metrai. Lietuvis iš te paties Canimadė rajono siuvasi kelnes po 30 miliu metrai, Petruičis jam pasiuvo savos medžiagos po 9 milius metra. Vadina-si medžiagą apmainė. Lietuviai moteriat iš fazendos siuvo palta jai apmai-nė pamušalą. Pr. Dutkui siuvo kosciama, tai apmainė kelnių ir liemenės pamušalą ant skurlių. Čia visko ir ne surašysi kokių Petruičis yra suvybių padaręs savo klientams. Visi jie gali atsiliepti patys.

Taigi Ant. Petruičis pats būdamas ilgapirščiu, dar diršta kitus vadinti.

Ant. Petruičis sako, kad iš jo kaulo graužti mesitikėk. Taip Petruiči, pasidėk kaula ryt dienai, nes pats neturi ką graužti. Štai darbininkai kurie pas Petruičį dirbo kaip jis yra jiems užmo-kėjęs, kad giriasi su savo kaulu. Jurgis Saldžius išėjęs iš Petruičio negavęs uždirbtų pinigų, kreipėsi į policiją. Pet-

mentu pasigirdo Robby šauksmas: „indijonai upės pakrantėj!“ Ta žinia visus lyg nuelektrizavo. Vienam numbigurasui ir kirvys iškrito iš rankų. Visi metė darbą ir pro bambukų tankinę leidosi bėgti į stovyklą. Čia buvo viena kana perpus ištraukta į krantą ir prie jos stovėjo vienas kaučuko rinkėjas ir trys indijonai pasirėmę savo seidokais. Be siaurutės priejuostės, jie buvo visiškai nuogi, gana šviesios odos, gražaus ir beveik atletiške kūno.

„Beutiful“ sušuko miss Astoraitė pagauta jų grožie, o Meškutis atmindamas pėdas skersai žygio kelio nesidžiaugė jais. Jis atėjo prie jų ir tupiu dialektu paklausė, kas jie tokie.

„Mauhe“, atsakė šie. „Mauhe katul“ Jie parodė stiprius baltus dantis.

„Tai jūs pertoli nuėjot“, atsakė Meškutis. „Mauheai gyvena tūkstantį kilometrų atstu nuo čia“.

„Mes čia gaudom vėžlius“.

„Vėžlių yra ir arčiau“.

„Ten jie išdvėsė nuo maro“.

„Ar čia tik jūs trys tėsat?“

Indijonai pakėlė po tris pirštus.

„Tie žalčiai yra mundurukai, aš dedu galvą už tai“, sušnibzdėjo Meškutis mis Astoraitėi. „Jie yra jų sąjungininkai, bet palyginus su tais atletais atrodo, lyg asilas prieš ardenų veislės eržilą“. Bet miss Astoraitė buvo sužavėta jų grožiu ir už jų patikimumą pasiryžusi galvą dėti. Todėl tuoj pasamdė juos kanams dirbti, ir irkluoti. Su-

lig sutartim iš kalno davė jiems po margus marškinius ir pusę tuzino reklaminių firmos „Abraham & Strauss“ veidrodukų. Tačiau nenorėjo dar tuo pasitenkinti ir rodė į d'Andrados revolverio koburą. To jie negavo ir, pagali-os, sutiko likti, kai jiems pridėjo kirvij. Kanus dirbdami jie pasirodė labai apsukrūs ir, rodos, pralenkė abu numbigurasus. Tiedu žiūrėdami į juos tik balo ir kažką savytarpy šnibzdėjo. „Mundurukai!“ sušnibzdėjo pro juodu eidamas Meškutis. „Kurapa, kurapa“ murmėjo jie išvertę akis ir, kai ekspedicijos dalyviai vakare susirinko prie vėžlių sriubos, neliko čia jiedviejų né plauko. Meškutis pasitraukęs prie d'Andrados ir pasakė apie numbigurasų pabėgimą. — Ko tamsta nori?“ atsakė šis. „Ir man tie trys indijonai rodos įtartinai, bet pamėgink tamsta įsisiimylėjusią moteriškutę įtikinti, kad boksiniškas ne vien gėlos raško“.

Miss Astoraitės prisirišimas prie tų trijų indijonų ištiesų prašoko papročius dukterų iš 5 Avenue. Per vakarienę ji mėgino su jais kalbėti tupiu ir guarany šnektomis; graibė ji iš sriubos didesnius vėžlio mėsos gabalus ir davinėjo didžiausiajam. Meškutis pamatė, kad du kaučuko rinkėjai pairati medžio-tojais į ekspediciją buvo per mažai patyrę ir dabar jiedu nieko nesuprato. Tačiau vienas dalyvių labai tais indijonais susirūpino: tai buvo Robby. Jam, gal būt, kilo ir tam tikras pavydas. (b. d.)

Moterų skyrius.

Moteriškumas - didžiausias moters ginklas.

Daug randame prirašytų istorijų, eilių, dainų apie vyrus pasaulio valdovus, krašto ginėjus jų narsumą, karžiškumą, tėvynės meilę ir t. t.

Apie tos rūšies moterų darbus, beveik nieko nepasakojama. Poetai, romantikai, visi jie idealizuoja moterį kaip švelnią būtybę: liekna, kaip men-družėlė, geltonplaukė, mėlynakė, pasi-puošusią skaisčios spalvos rūbais su gintaro karoliais; kuklią, kilnią ir nai-vią, net iki vaikiškumo. Jie lygina ją su pavasario kvėpenčia gėlele, su sau-lės šviesa...

Kodėl taip? — O gi todėl, kad vy-rą pirmą eilę patraukia ne moters nar-sumas, karžiškumas, jos fizinė ar pro-tinė jėga, bet tai ko jame trūksta, bū-tent — moteriškumas. Vyras labai ge-rai žino, kad moteris kaip fiziniai, taip protiniai yra jam skirtinga. Ji yra tuo nežinomu pasauliu, kurio pažinimas suteikia vyrui naujo pasiryžimo, sieki-nių... Seną senovėje yra buvę tokie laikai, kad vyrai valstybėje ir šeimoj skaitėsi tikraisiais viešpačiais, valdo-vais. Senovės moterys jokių laisvės teisų neturėjo, jos šeimoje buvo laiko-mos nieku nereikšmingu daiktu. Vy-ro gi, geležinė valia ir kietas kumštis ulemdavo viską.

Šiandie moteris gali tik įsivaizduo-ti koks menkas, bereikšmis ir nepaken-čiamas gyvenimas turėjo būti senovės moters.

Bet moteris kantri: ji kentėjo, var-go, mylėjo, tylėjo ir... laimėjo! Ta jos begalinė meilė ir kančia nugalėjo vyrų žiaurumus; jie tapo kitais žmonėmis.

Moterys savo švelnumu ir kilnu mu įnešė skaisčios meilės ugnelę į šiuk-štų, žiaurų ir vienodą karžygio gyveni-mą, jį sušvelnino sušildė. Ir taip tie karžygiai, kurių akys buvo kraujo iš-troškusios, o rankės tik kardus saugojo

virto moterų didžiausiais garbintojais. Viduramžių laikų moteris jau susilau-kia ypatingos pagarbos. Dauguma vy-rų laiko sau garbingiausiu darbu pa-tarnavimą moteriai ir jos gūnimą nuo priešų. Jie didžiai vertina savo mo-tinas sesutes, sužadėtines ir svajoja apie jų širdžių kilnumą, skaisčumą ir kitas gražias ypatybes.

(b. d.)

Liet. Mot. Br. dr-jos pranešimai

1. Centro vald. pasiskirstymas pareigomis.

Š/m. spalio mėn. 14 d. įvyko „Liet. Mot. Br.“ dr-jos valdybos posėdis, ku-riame v-ba pasiskirstė pareigomis, se-kančiais:

- Pirmininkė p. Čemarkienė,
- Vice-pirmininkė p. Zukienė
- Sekretorė p. Januškienė
- Išdininkė p. Valiukevičiūtė
- Revizijos komisijon jėje p. Vin-kauskienė ir p. Bacevičienė.

2. V-bos pranešimas.

Šiuo v-ba praneša narėms ir pri-jaučiančioms, kad sekantis susirinkimas įvyks š/m. spalio mėn. 30 d. (sekma-dienį) 4 val. p. p. (lietuvių name rua Bandeirantes 92.) Susirinkime bus svarstoma įstatų priėmimas ir daugybę kitų svarbių klausimų. Bus skaitoma paskaita apie mūsų Lietuvos dainių «Maironį — Mačiulį».

Prašome kuo skaitlingiausiai da-lyvauti.

«Liet. Mot. Br.» dr-jos Valdyba.

Skaityk ir platink „Liet. Braz.“

nes daug vietas užims. Užtenka tik čia paminėti, kurie visi, išskyrus Žilvį gy-vena Sanpauly ir gali paliūditi, kiek A. Petraitis yra pasižymėjęs savo negra-žiais darbais. Ir tas suniekėjęs žmo-gus drįsta kitus purvais drabstyti pats būdamas purvinas. Dar save laiko ko votoju už darbininkus ir rašinėja į ko-munistinius laikraščius, o pats ką daro. Šiais motais vasario ar sausio mėnesį tas pats Petraitis susikvietęs kelis gir-tuokliuos tarėsi, kaip užmušti lietuvių konsulą ir kleboną Sugintą. Yra ir dau-giau liudininkų, kurie tatai girdėjo.

Dabar tegul visi lietuviai įvertina jo žigius ir daro savo išvadą.

J. Juodelis.

São Paulo Spalių
17 d. 1932 m.

Nuo Redakcijos. Paskutiniu lai-ku save laikraščio skiltyse patalpiname mūsų kolonijos lietuvių du atviru lai-šku. Patalpinome ne dėl to, kad juos aštarti, bet tik tam kad parodyti kokių yra mūsų tarpe naivių ir nekultūringų žmonių. Iš tų laiškų, ypač iš čia til-pusio aiškiai matyti, kaip žmonės dėl menko asmens pobūdžio nieko kelia tokį lėmimą, kolioja ir šmeižia viens ki-tą iki galutinio kraštutinumo; atranda visokiausių apkaltinimų ir tai tik tada, kai susipyksta. Kėl dirba iš vieno, pū-čia, taip sakant, į vieną dūdą, nemato viens kito blogų darbų, neranda reika-lingų net perspėti nuskriaustųjų, o tik susipykę griaua ant viens kito kalbus pastatydami kartu ir save menkos do-ros žmonėmis visuomenės akyse. Taip daryti yra labai žema ir nekultūringa. Geriausia būtų tokiais atvejais ieškotis sau pasiteisinimo kitur, o ne spaudoje. Labai šliktu žeminti save o kartu ir visą mūsų koloniją plačios visuomenės akyse.

Kas bus, kas nebus,
bet Lietuvos neprazul!

Kronika.

Išvyko p. Daukantienė.

Penktadienį spalio mėn. 21 d. iš-vyko į Argentina Lietuvos Atstovo Pietų Amerikai p. T. Daukanto žmona. Nuoširdžiai linkime Gerbiamai Poniai daug laimės kelionėje ir naujoje gyve-nimo vietoje.

Cirkuliavimas bonų pratęsia-mas. Militarinės valdžios įsakymu cir-kuliavimas bonų pratęsimas dar 75 dienų laikui.

Lampeonas sužeistas. Iš Maceiō gauta žinia, kad žinomas bandytas Lampeonas susirėmė su valstybės jė-gomis, tapo sužeistas ir kad jis pasi-traukęs į Sergipą, kur tikisi pas savo draugus būti be pavojaus.

Mokiečiai kruta.

Praites savaitės ketvirtadienį 13 d. spalio Mokej susitvėrė jaunuolių klubas „Ateitis“. Narių prisirašė apie 30. Su-sirinkimas praėjo labai tvarkingai ir sudarė malonų išpuolį.

Šiems jaunuoliams pirmąjį eilę rū-pi lietuviškos kėlimas mūsų išieivijos tarpe ir fizinis bei protinis lavinimasis. Linkių pasisekimo ir nenuilstomos darbuoties.

Dalyvis.

GERO BIČIU MEDAUS

Gero bičių medaus iš vila Silvani-jos galima gauti lietuvių valgykloj. rua Bandeirantes, 92

RŪKANTIEJI!

Turite suprasti, kaip sveika ir malonu yra rūkyti papirosai su vata pagamintomis gilžėmis. Vata apvalo dūmą nuo nikotino ir kitų kenksmingų žmogaus organizmui priemaisių.

Geriausias tos rūšies gilzes galite gauti tik pas mus ir už labai pigią kainą: 100 št. 600 rs. 1000 št. 4\$500. Papirosams kimšti mašinė-lės 1\$000; geriausio Paryžiaus rūkomo poperio 100 knygučių pėkelis 12\$000. Pamėginkite ir isitikinsite!

CASA GENI

SÃO PAULO

Rua São Caetano, 208

St. Vancevičius.

Kada kvėpia sienas

(pabaiga)

Jai geriau būtų buvę, jei tą daržinę būtų supleskėjusi liepsnoj, gal tada ji būtų nepažinusi to vargo, skausmų ir kančios.

* * *

Vieną linksmą, sienapiutės vakarą Zosė išėjo į kluoną ir užgirdo kažkur toli, toli, lauke dainuojant:

„Priviliojai mane jauna Meilės pamėtais suriai,
Kai mano širdį pergalejai,
Tada jau mane užmiršai“...

Tai dainavo Vladas. Ji aiškiai pažino jo balsą ir iš jos akių pabiro karčios ašaros. Ji negalėjo pakęsti tos dainos. Jai rodėsi, kad tai pasityčioji-mo ir pajuokos daina, kuri plaukė į jos skaudomą širdį.

Ji skubiai grįžo į pirkiją; priėjo prie lopio, kuriame nekaltai šypsenčiu veideliu ramiai miegojo jos nelaimingos meilės auka.

Pirkioj daugiau nieko nebuvo. Ji karštai, karštai bučiavo savo nelaimin-

svetimą atneštą siuti kosciumą. Man pačiam pernai pasitraukus nuo jo ne-turėdamas kuo sumokėti, savo paskuti-nį kosciumą atidavė. Pet. Žilviui dar ir šiandien nesumokėta 150 milijų, kuriu žinoma ir nesumokėta nes Žilvis išvažia-vo Uruguayun. Vincui Siakėvičiui ne-sumokėjo 20 milijų. Yra ir daugiau dar-bininkų kurių neverta ir minėti,

gajį kudikį; ant jo mažytės galvutės riedėjo lig sidabro rasa, karčios moti-nos ašaros.

Ji buvęs nelaiminga motina. Ji norėjo su juo atsivokinti, palikti jį ir pabėgti į amžinatvę iš kurios niekad sugrįžti negali ir kur nėra vargų, skau-smo nei ašarų.

Ji du kartu bėgo tą vakarą į dar žinę, kurioj ir dabar, kaip praeitais me-tais kvėpėjo sienas, du kartu jos dre-bančios rankos čiupinėo storas vadeles bet ji vis nedrįso... Nedrįso pati sau atimti gyvybės. Ji negalėjo nieko. Jai šis gyvenimas buvo kaip menkas siule-lis, kurį ji kiekviena minutę galėjo nutraukti ir amžinai palaidoti savo var-gą. Bet ji vis dar nedrįso.

Nedrįso todėl, kad ji buvo motina ir jos širdis neleido palikti vargo savo nelaimingąjį kudikį. Juk jis nieko nekaltas — galvojo Zosė — jei ne jis — kaip lengvai galėčiau išsivaduoti iš vargo, žmonių neapykantos ir ečdos.

Tik vakare sutemus, kada visa Janulaičio šeima atėjo iš lauko Zosė pasiryžo. Ji niekam nieko nesakiusi tyliai išslinko pro duris.

* * *

Tą vakarą Vladas iš lauko grįžo vėlai. Jisėjo palengva kaž ką masty-damas ir pats nepajuto, kaip nakties

tamsoj atsidurė ties Janulaičio daržine. Vladas sustojo. Jis jautė malonų sieno kvapą, kursėjo iš daržinės. Dar-žinės durys buvo praviros.

Tai tą patį daržinę, kur aš praei-tais metais tiek naktų buvau praleidęs. Ir jis lig vaikas nusišypsojo. Jis pats sau nerado atsakymo, kodėl jis kitados taip mėgo šią daržinę, o dabar ja biau-rėjos ir bijojo

Jis vėl pasižiūrėjo į praviras du-ris. O gal kas nors ten yra — sake pats sau Vladas — bet kas ten bus, juk Zosė dabar neina daugiau ten gul-ti. Jis susimąstė.

Staiga daržinėj jis nugirdo sieno šlamėsi. Jo širdis ėmė smarkiai plakti, jis norėjo greit nueiti, kad čia jo kas nepamatytų, bet lig kas jį prikaldė vie-toj ir jis negalėjo nei žingsnio žengti. Jis atidžiai ėmė klausyti. Daržinėj turėjo kas nors būti.

Jis išlinko pro duris, bet viduj buvo tamsu ir jis nieko nematė. Jis uždegė degtuką ir visas sudrebėjo — daržinėj jis pamatė Zosę.

Ji stovėjo palaidus plaukais ir laikė virvės galą, kuriois antrasis galas buvo užrištas augštai už balkio.

Šis vaizdas sujaudino Vlado nors ir kietą širdį.

— Zosė! Zosyte! ką tu darai?! Jis puolė į ją, ištraukė iš jos rankų virvę ir tvirtai, tvirtai ją apkabino. Jų

lupos sulipo, širdys smarkiai plakė, o iš akių, kaip perlai birėjo ašaros...

Dabar jie susitaikė ir buvotai mingi..

Vėl ruduo, vėl žiema, vėl linksmas pavasaris ir pagaliau žavingoji siena piutė.

Laukuose ir pievose kvėpia sienas ir raudonieji dėbilai. Jų maloniui, gai-vinančiu kvapu prisipildžiusi visa gau-ta.

Saulė linksmai šviečia, negailės-tingai kaitindama ir džiovindama kve-piantį sieną.

Vladas ir Zosė taip pat lauke. Jie varto, purto kvėpiantį sieną ir vis žiū-ri į savo mažutį sunelį, kuris čia pat ant pievos pasodintas linksmai juokia si ir ploja rankutėmis.

Tai jų nelaimingos meilės vaisius, bet jis jiems dabar toks brangus; kad už jokių žemės turtus jo neatiduotų.

Vladas pažūrėjo į savo sūnų ir į Zosę. Jam vis kaž kaip neramu ir gai-la prisiminus praeitį.

— Zosyt, ar tu daugiau nepyksti ant manęs? — paklausė jis susigrądinęs ir jo akyse sužibė dvi stambios, kaip perlai ašaros.

Ji nieko jam neatsakė tik tvirtai apkabino jo kaklą.

Jie dabar buvo laimingi ir nebe-minėjo liūdnos praecities. O mažytis lin-ksmas plajo rankutėmis lig pritardamas savo tėvų džiaugsmui ir laimei.

Svarbus Pra nešimas.

Šiuo pranešame mūsų gerb. skaitytojams ir šiaip lietuvių visuomenei, kad netrukus pradėsime šiame laikrašty spausdinti didelį (daugiau kaip 20.000 žodžių) A. Majaus sudarytą portugaliskai - lietuvišką žodyną. To žodyno reikšmė mūsų kultūriškame gyvenime labai svarbi, tiek jau pramokusiems portugalų kalbos ir norintiems naudotis vietiniu spausdintu žodžiu, tiek norintiems tos kalbos pramokti.

Čia norime patarti mūsų skaitytojams, kad nepraleistų nė vieno „Liet. Braz.“ numerio kai prasidės žodyno spausdinimas, ir nusipirkę didesnį sąsiuvinį jame klijuotų to žodyno iškarpas. Tuo būdu kiekvienas šio laikraščio skaitytojas, be atskirų išlaidų, galės sau įsigyti pilną žodyną.

„Liet. Braz.“ Redakcija.

LIET. „BRAZ.“

gaunamas šiose vietose:

- 1) Luz stoties kioske,
- 2) José Paulino vaistinėj,
- 3) Prie pašto laiptų ir kampo,
- 4) Rusų vaistinėj Mokoj,

pas atskiras platintojus visuose miesto rajonuose ir „Liet. Braz.“ redakcijoj visomis dienomis.

DR. S. MEITIN.

Ultravioletiniai spinduliai.

(Diplomuotas Geidelbergo ir Rio universiteto.)

Priima: vidurinių, veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val vakar. susikalbama lietuviškai.

RUA BARÃO ITAPETINGA 37-a salas 8-9. T4-0715.

Vokiečių fotografijų įstaiga „BERNARDO„ įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinaime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111 (senas n.103) Sã o P a u l o .

Prisiekusis Ver tėjas.

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontraktus, visokius liūdijimus ir t. t.

Paruošia įvairius popierius įvairiuose atsitikimuose: pilietybės įgijimui.

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 32. Tel — 2-6393

PIGIAUSIAS IR GREICIAUSIAS susisiekimai tik agencija

„HAMBURGO“

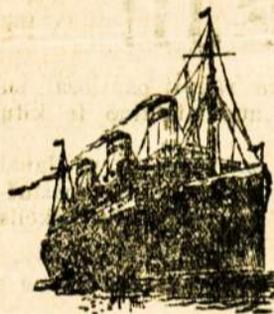
Laivakortės, vyžės į visas šalis. Parūpinama šamados iš Europos į Braziliją. Parduodama žemė sklypais ir alkeriais mieste ir provincijoje.

Sąžiningas ir greitas patarnavimas visomis informacijomis. Interiere atsakinėjame ir raštu.

São Paulo, L-go S-ta Ephigenia 13, Tel. 4-1152. Caixa postal 3272.

Atidaryta kasdien nuo 8 — 6½ v. v. Šventad. uždaryta.

Kalba lietuviškai.

JURIDINĖ ADVOKACIJOS KONTORA.

Advokatas, prisiekusis vertėjas ir teisinis patarėjas visokiais reikalais.

A. V. & ORSINI

Daroma: naturalizacijos ir pilietybės dokumentai, chamados vidaus pasai, kadernetos, vedybos dokumentai, rašoma įvairūs prašymai ir tarpininkaujama visose teismo, bei valdžios įstaigose.

Kainos prieinamos.

Priėmimo valandos 8 — 12 ir 13 — 18 vv

RUA LIBERO BADARÓ 8 sobr. 2º andar — sala 12.

Prancūzu Navigacijos Kompanija

SUD ATLANTIQUE — CHARGEURS REUNIS.

Išėjimas greitųjų laivų.

IŠ SANTOS Į PIETUS

IŠ SANTOS Į EUROPA

Groix — — — — — 27 Spalių
Atlantique — — (de Rio) 30 Spalių
Kerguelen — — — — — 13 Lapkr

Massilia — S. A. 28 „
Atlantique (de Rio) 8 Lapkričio
Groix — — — — — 14 „

Daroma šamados iš Lietuvos 3 kl. paprasta, 3 kl. su kabina ir 3 kl. pagerinta.

AGENTAI:

S. PAULO

SANTOS

Cia Comercial e Maritima
Praça Ramos de Azevedo 9.

Cia Chargeurs Reunis
Rua 15 de Novembro, 186.

VILNIUS = mūsų širdis

„GUIA CONSULAR“

(Konsularinis Tarpininkavimas)

L. JUCEWICZ & S. LEPORE

Įvairūs prašymai, vertimai, Vedybu dokumentai, Tarpininkavimai valdžios ir policijos įstaigose, Mokesčiai ir palunesavimai, Šamados, Kadernetos iš policijos, įvairios informacijos ir t. t.

Išpildoma greitai, ir pigiai.

Vienintele įstaiga turinti plačius santykius su spauda, valdžios ir policijos įstaigomis etc.

(Laivokarčių neparduodame

ir tuo reikalu netarpininkauja-

me).

São Paulo

Largo da Sè, 9 E.

1º Andar, Sala, 1.

(Palacete Rolim) Caixa postal, 3412.

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus liges, chirurgija, venerijos ir moterų liges.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 2 — 6 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampus Boa Vista ir 25 d Março)

2 andar, salas 4 e 5 Tel. 2-5068 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universitete 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. app. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4 0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v.

Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidurinių ir psichinių

Laboratorija: tyrimas šlapume, kraujo, mikrobu ir t. t..

Laivakortės į Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų išėjimas į Europą
Siqueira Campos 27. 10. 32
Jos. Charlotte — 1. 11. 32
Persier — — — 14. 11. 32

Kainos pigios.

Parauodame laivakortes pigiausiomis negu kur kitur kainomis. Duodame patarimų visais išelvybės klausymais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklausimus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba.

Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Šamados. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA įkurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbe teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

